

2. Лёвина Е. В. Финансово-правовые принципы банковской деятельности : автореф. дисс. ... канд. юрид наук : спец. 12.00.14. Саратов, 2012. 28 с.

Латиш Анна Валеріївна,
курсантка 4 курсу факультету
підготовки фахівців для органів
досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Науковий керівник:

Нагорна Олена Олександрівна,
викладач кафедри цивільного права
та процесу факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної
поліції Дніпропетровського
державного університету внутрішніх
справ

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ БАНКУ В УМОВАХ КРИЗИ

З проблемами погіршення фінансового стану кредитних організацій банківська система стикається регулярно. Подібні проблеми можуть виникати і в економічно сприятливі часи, і в часи економічних криз, що викликані як макроекономічними причинами, так і процесами на світових фінансових ринках. Нестабільність в період економічних криз лише посилює наявний взаємозв'язок між банківською та фінансовою системами.

В цілому, кризу можна визначити як загострення внутрішніх протиріч у банку (або банківській системі), що приводить до погіршенню виконання найважливіших функцій банківськими установами, яке загрожує їх стабільності та надійності [1, с. 157].

В економічній літературі є велика кількість точок зору щодо сутності поняття «фінансова стійкість», а також чинники, що впливають на фінансову стійкість окремого банку та банківської системи взагалі [2, 3]. Як правило, ці чинники розподіляються на внутрішні та зовнішні.

До зовнішніх чинників слід віднести:

- стан глобальної економіки;
- рівень економічного розвитку країни, в якій функціонує банк;
- політичні ризики; стан законодавчої бази;
- характер грошово-кредитної політики, що проводиться Центральним банком;
- інші чинники, що впливають ззовні на банківський сектор.

До внутрішніх чинників належать:

- рівень достатності капіталу; стратегія банку відносно ризиків, що ним приймаються (кредитного, відсоткового, ризику втрати ліквідності тощо);
- структура активів та пасивів;
- якість персоналу;
- організація ризик-менеджменту.

Фінансова стійкість банку – це головна умова його нормального функціонування. Вона формується під впливом внутрішніх і зовнішніх чинників і оцінюється за допомогою як окремих показників (коефіцієнтного методу), так і рейтингових оцінок діяльності банків.

Основними показниками, що відображають ефективність діяльності банку, є показники ліквідності, стійкості, ділової та рейтингової активності.

Показники ліквідності забезпечують своєчасність, повноту і безперервність ви конання всіх грошових зобов'язань банківської системи та достатність коштів відповідно до потреб розвитку економіки. Вони поділяються на: коефіцієнт загальної ліквідності; коефіцієнт довгострокової ліквідності; коефіцієнт співвідношення позик і депозитів; коефіцієнт ліквідності цінних паперів; норматив платоспроможності банку та ін.

Показник стійкості аналізують динаміку та порівнюють зі значенням аналогічних показників банків. Поділяються на структура та достатність капіталу банку (коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт маневрування, коефіцієнт концентрації власного капіталу); структура залучених та запозичених коштів (коефіцієнт співвідношення строкових та онкольних депозитів, коефіцієнт співвідношення капіталу та строкових депозитів); динаміка складових активу та пасиву (коефіцієнт приросту активів, коефіцієнт приросту позик, депозитів).

Показники ділової активності дозволяють оцінити наскільки ефективно банк використовує свої ресурси. Показники ділової активності поділяються на: коефіцієнт рівня дохідних активів; коефіцієнт кредитної активності; коефіцієнт інвестиційної активності.

Головним недоліком коефіцієнтного аналізу є те, що окремий фінансовий коефіцієнт визначає лише один певний напрям діяльності банку. Тому для ефективного фінансового аналізу банківської діяльності необхідно використовувати велику кількість різноманітних коефіцієнтів.

Що стосується рейтингових моделей, які застосовуються у вітчизняній банківській практиці то найрозповсюдженішою є американська система CAMELS, сутність якої полягає у визначенні загального стану банку на основі єдиних критеріїв, що охоплюють усю його діяльність. Така система допомагає визначати банки, фінансовий стан, операції або менеджмент яких мають недоліки, що здатні призвести до банкрутства (табл. 1).

Параметри системи CAMELS [4].

Назва параметра	Характеристика параметра
-----------------	--------------------------

РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВОВІДНОСИН В СФЕРІ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

C	Capital adequacy	достатність капіталу	Визначає достатність капіталу для покриття ризикованих відкритих позицій
A	Asset quality	якість активів	Визначає ступінь ризикованості активів банку
M	Management	менеджмент	Оцінює якість банківського менеджменту на основі оцінки всієї фінансової звітності і визначення результатів діяльності
E	Earnings	надходження	Визначає достатність доходів для майбутнього росту банку та формування резервів для покриття очікуваних ризиків
L	Liquidity	ліквідність	Визначає ступінь спроможності банку виконувати свої зобов'язання
S	Sensitivity to market risk	чутливість до ринкового ризику	Оцінює вплив ринкового ризику на прибутковість та капітал банку

Параметри системи CAMELS оцінюються за п'ятибальною шкалою, де «1» є найвищою оцінкою, а «5» – найнижчою. На підставі оцінок усіх параметрів за п'ятибальною шкалою складається зведений рейтинг.

У зв'язку з суттєвим впливом банків на розвиток інших суб'єктів економічних відносин та їх значною уразливістю через чинники зовнішнього середовища істотного значення набуває оцінка фінансового стану банків. В умовах фінансової кризи особливу актуальність здобуває проблема управління фінансовими, операційними й функціональними ризиками. Рівень системи ризик-менеджменту необхідно враховувати у процесі розрахунку інтегрального показника фінансового стану кредитної установи.

Бібліографічні посилання:

1. Тавасиев, А.М. Антикризисное управление кредитными организациями: учеб. пособие по антикризисному управлению. М.: Издательство «ЮНИТИ-ДАНА», 2010. 480 с.
2. Фетисов Г.Г. Устойчивость банковской системы и методология ее оценки: монография. М.: Экономика, 2003. 400 с.
3. Бабилова Е.А. Факторы, влияющие на устойчивость банков в условиях финансового кризиса. Банковское дело. 2010. № 1. С. 12–14.
4. Буздалин А.С., Британишский А.И. Экспертная система анализа банков на основе методики CAMELS. *Бизнес и банки*. 2008. №22. С. 10.